

Debatten bragte ikke væsentlige nye synspunkter frem og førte ikke til nogen tilnærmelse af de modstående opfattelser med hensyn til kontrolspørgsmålet.

Fra *østlig* side hævdede man, at det var et politisk og ikke et teknisk spørgsmål, om man kunne nå frem til en fuldstændiggørelse af Moskva-aftalen om forbud mod kernevåbenforsøg i atmosfæren, det ydre rum og under vandet. Denne aftale forudså ikke international kontrol, der derfor heller ikke var nødvendig for så vidt angik underjordiske prøvesprængninger. Et fuldstændigt prøvestop ville ikke standse våbenkapløbet og heller ikke i væsentlig grad reducere faren for en atomkrig, men ville forhindre en yderligere udvikling af atomvåbnene, eliminere sundhedsfaren og i et vist omfang modvirke spredning, dog ikke gennem militære alliancer.

Sovjetunionen var rede til straks at indgå en aftale om forbud mod prøvesprængninger baseret på national kontrol og støttede det i Genève fremsatte ægyptiske forslag om forbud mod underjordiske forsøgssprængninger over en vis størrelse, der lod sig konstatere ad seismisk vej, ledsaget af et ukontrolleret moratorium for resten. Man afviste inspektionskrav, dels fordi et prøvestop ikke kunne karakteriseres som en nedrustningsforanstaltning og følgelig ikke krævede international kontrol i medfør af den amerikansk-sovjetiske fælleserklæring af 1961, dels fordi national kontrol var tilstrækkelig, og inspektioner på stedet følgelig alene kunne tjene spionageformål. Man udtrykte dog ikke villighed til at efterkomme opfordringer fra flere lande om at fremkomme med videnskabelige beviser for påstanden om, at national kontrol var tilstrækkelig.

USA mente, at man ved opstilling af 10-20 seismiske kontrolstationer som den nye station i Montana ville være i stand til at identificere 80 pct. af de jordrystelser, som frembragte seismiske signaler svarende til atomsprængninger på ned til nogle få kilotons. De resterende 20 pct., som ikke lod sig identificere, ville for Sovjets vedkommende svare til 45 jordrystelser årligt. Fra amerikansk side måtte man derfor fastholde, at inspektion på stedet var nødvendig. Man var imidlertid villig til at vise fleksibilitet og ville hilse en udveksling af videnskabelige informationer velkommen.

Man afviste moratorietanken, som man havde dårlige erfaringer med (Sovjetunionens ensidige genoptagelse af prøvesprængninger i efteråret 1961 i modstrid med den stiltiende aftale om atomprøvestop), og som desuden ville mindske presset for opnåelsen af en prøvestopaftale.

Australien og *New Zealand* appellerede til Frankrig om at afstå fra forsøg i Stillehavet og var blandt de lande, der opfordrede Frankrig og Folkerepublikken Kina til at tilslutte sig Moskva-aftalen.

De uforpligtede lande understregede, at udeblivelsen af et forbud mod underjordiske forsøg underminerede Moskva-aftalen; på længere sigt kunne lande, der havde mulighed for at udvikle nationale atomvåben, ikke modstå presset for at slå ind på denne kurs, hvis ikke Moskva-aftalen udvides til at omfatte alle former for prøvesprængninger.

Man rettede en indstændig anmodning til de to supermagter om at bringe ofre og at overvinde deres uoverensstemmelser, der ikke forekom afgørende.

Nigeria foreslog, at man først udvidede Moskva-aftalen til at omfatte de underjordiske forsøg, som i øjeblikket kunne konstateres af de nationale måleinstrumenter, og dernæst udvidede aftalen efterhånden som videnskaben gjorde fremskridt.

Indien tilsluttede sig dette forslag og understregede i øvrigt, at man i den nuværende situation måtte koncentrere sig om 3 spørgsmål: hvorledes man skulle opnå 1) universel tilslutning til Moskva-aftalen, 2) øjeblikkelig suspension af alle forsøg i alle omgivelser og 3) formel afsluttelse af en omfattende prøvestopaftale.

Sverige mente ligeledes, at alle forsøgssprængninger burde ophøre omgående. En omfattende prøvestopaftale var den bedste garanti imod spredning. Teknikken havde allerede nået et sådant stade, at den politiske risiko ved en sådan aftale var reduceret betydeligt. I øvrigt skulle en stat kunne træde tilbage fra aftalen, hvis den nærede mistanke om, at en prøvestopaftale var blevet overtrådt, og hvis dens anmodning om klargørelse af, at dette ikke var tilfældet, blev afvist.

Drøftelserne afsluttedes med vedtagelsen af et af Sverige i samarbejde med Brasilien, Burma, Æthiopien, Indien, Mexico, Nigeria og Den forenede arabiske Republik ud-